

Spis treści

Wstęp	9
CZĘŚĆ I. ŚREDNIOWIECZE	11
Włochy w średniowieczu (XI–XIV w.)	13
Początki języka włoskiego	16
Literatura religijna	17
Szkoła sycylijska	20
Poezja liryczna w Toskanii	22
Toskańska poezja komiczno-realistyczna	23
Literatura franko-wenecka	25
<i>Dolce stil novo</i>	25
Guido Guinizelli	27
Guido Cavalcanti	28
Cino da Pistoia	29
Proza w XIII w.	30
Brunetto Latini. Marco Polo	30
Nowelistyka	31
Kronikarze	32
Dante Alighieri	34
Francesco Petrarca	52
Giovanni Boccaccio	65
Nowelistyka XIV w. po Boccacciu	83
Piśmiennictwo kupieckie i municypalne	84
Proza religijna	85
CZĘŚĆ II. HUMANIZM I ODRODZENIE	87
Włochy w XV i XVI w.	89
Humanizm	91
Humanści florenccy	93
Inne ośrodki myśli humanistycznej	96
Piśmiennictwo w języku włoskim	100
Oryginalność Burchiella	100
Kazania dla ludu	100
Nowelistyka	101
Leon Battista Alberti	103

Na dworze Medyceuszy	105
Luigi Pulci	105
Angelo Poliziano	107
Wawrzyniec Wspaniały	109
Dwór w Ferrarze i Matteo Maria Boiardo	111
Neapol: Iacopo Sannazaro	114
Odrodzenie	115
Kwestia języka	116
Pietro Bembo	116
Myśl estetyczna	118
Ludovico Ariosto	119
Niccolò Machiavelli	126
Francesco Guicciardini	136
Baldassarre Castiglione	138
Poezja	140
Petrarkizm	140
Francesco Berni	142
Poezja makaroniczna	143
Teatr renesansowy	144
Nowelistyka	148
Inni prozaicy	150
Niepokorny myśliciel – Giordano Bruno	152
Torquato Tasso	154
CZĘŚĆ III. BAROK	163
Włochy w XVII w.	165
Polityka, filozofia i nauka	166
Poezja doby baroku	170
Gian Battista Marino	172
Kontynuatorzy tradycji klasycznej	177
Poezja heroikomiczna	178
Teatr: melodramat, dramat pasterski, komedia, tragedia	179
Komedia dell'arte	182
Twórczość w dialekcie	185
Powieści	188
Misjonarze, pisarze zakonnicy, kaznodzieje	190
CZĘŚĆ IV. ARKADIA I OŚWIECENIE	193
Włochy w XVIII w.	195
Arkadia	196
Między Arkadią a Oświeceniem	199
Ludovico Antonio Muratori	199
Pietro Giannone	200
Giambattista Vico	201
Francesco Algarotti	203
Melodramat: Pietro Metastasio	204
Oświecenie i jego pisarze	206
Pamiętnikarstwo i literatura podróżnicza	210

Powraca kwestia języka	213
Dziennikarstwo. Gasparo Gozzi	214
Giuseppe Parini	215
Teatr drugiej połowy stulecia	218
Teatr komediowy. Carlo Goldoni	218
Carlo Gozzi i jego baśni teatralne	225
Teatr tragiczny. Vittorio Alfieri	227

CZĘŚĆ V. NEOKLASYCYZM I ROMANTYZM.

PIŚMIENNICTWO PO ZJEDNOCZENIU WŁOCH	231
Włochy w XIX w..	233
Neoklasycyzm	236
Vincenzo Monti	236
Ugo Foscolo	238
Romantyzm	242
Początki ruchu	242
Poezja romantyczna.	245
Poeci dialektalni	248
Proza romantyków. Powieść historyczna	251
Ippolito Nievo.	253
Niccolò Tommaseo	254
Pamiętnikarstwo	256
Pismienictwo polityczne <i>Risorgimento</i>	258
Giuseppe Mazzini	258
Vincenzo Gioberti i Cesare Balbo	259
Antonio Rosmini.	260
Carlo Cattaneo.	260
Carlo Pisacane.	261
Dwóch wielkich twórców	262
Alessandro Manzoni	262
Giacomo Leopardi	268
W połowie stulecia i później.	274
Badania nad literaturą.	274
Twórczość teatralna.	276
„Scapiigliatura”	277
Wychowawcy	279
Wieszcz nowych Włoch: Giosuè Carducci	280

CZĘŚĆ VI. WERYZM I DEKADENTYZM 285

Weryzm	287
Giovanni Verga	289
Inni weryści	292
Na przełomie stuleci. Dekadentyzm	296
Antonio Fogazzaro	297
Giovanni Pascoli	298
Gabriele D'Annunzio	300

CZĘŚĆ VII. WIEK XX 307

Włochy w XX w.	309
Pierwsze dziesięciolecia	311

Czasopisma kulturalne początku XX w.	311
Pisarze z kręgu „La Voce”	313
Giovanni Papini	315
Futuryzm	315
„Zmierzchowcy”	317
Benedetto Croce i literatura.	318
Luigi Pirandello	319
Italo Svevo	323
Intelektualiści wobec faszyzmu.	325
Czasopismo „La Ronda” i jego założyciele.	326
Czasopisma zaangażowane	327
Inne czasopisma kulturalne okresu międzywojennego	328
Poezja hermetyczna	329
Giuseppe Ungaretti	329
Eugenio Montale.	330
Inni adepci hermetyzmu	333
Umberto Saba	335
Proza okresu międzywojennego	337
Teatr międzywojenny	340
Literatura po II wojnie światowej.	342
Alberto Moravia	342
Carlo Emilio Gadda.	344
Dino Buzzati	347
Cesare Pavese	347
Elio Vittorini	349
Beppe Fenoglio	351
Elsa Morante	353
Giuseppe Tomasi di Lampedusa	354
Giorgio Bassani	356
Carlo Cassola	356
Paolo Volponi	357
Italo Calvino	358
Leonardo Sciascia	359
Pier Paolo Pasolini	361
Neorealizm	362
Neoawangarda	364
Teatr drugiej połowy XX w.	365
Ostatnie dziesięciolecia.	367
Poezja	367
Powieść	370
Literatura popularna	372
Proza najnowsza	375
Claudio Magris	378
Umberto Eco	379
Zamiast zakończenia	384
Bibliografia	385
Indeks nazwisk	395
Tablice chronologiczne	

HISTORIA LITERATURY włoskiej

na tle dziejów społecznych,
politycznych i kulturalnych Włoch

Bogata prezentacja kierunków i wielkich twórców literatury włoskiej:

- przedstawia aktualny stan badań nad literaturą włoską;
- szczegółowo charakteryzuje wielkie przełomy literackie;
- szeroko omawia rozwój liryki, powieści, dramatu;
- prezentuje sylwetki pisarzy i najwybitniejsze dzieła;
- ukazuje tendencje i kierunki rozwojowe we współczesnej literaturze włoskiej;
- tekstowi autorskiemu towarzyszą cytaty z omawianych utworów, liczne informacje historyczne, biograficzne, definicje terminów literackich.

Dodatkowo książka zawiera:

- szczegółowy skorowidz autorów i osób występujących w książce;
- obszerną bibliografię;
- tablice chronologiczno-synchroniczne, przedstawiające fakty z dziejów literatury włoskiej na tle wydarzeń społeczno-polityczno-kulturalnych we Włoszech, na świecie i w Polsce, z uwzględnieniem historii sztuki, teatru, filmu, nauki.

Publikacja przygotowana z myślą o studentach italianistyki oraz kierunków humanistycznych, a także czytelnikach zainteresowanych literaturą i kulturą włoską.

Prof. dr hab. Krzysztof Żaboklicki jest wykładowcą literatury w Katedrze Italianistyki Uniwersytetu Warszawskiego, członkiem Komitetu Nauk o Literaturze PAN i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego oraz kilku towarzystw naukowych włoskich i międzynarodowych. W latach 1991–2004 był dyrektorem Stacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk w Rzymie. Autor wielu książek naukowych i popularnonaukowych, tłumacz literatury włoskiej, m.in. N. Machiavellego i U. Eco.